

LUCAS EN DE ZWARTE HERDER VAN GELDERLAND

MARTIN KRUINIGER

Inhoud

Voorwoord	2
Proloog	4
1. de Laatste Keuze	7
2. de Roep in het Licht.....	10
3. de Wachter van 1749	15
4. de Aankomst in 1674.....	21
5. het Verzet in de Dorpstraat.....	25
6. de Kleine Daden	30
7. de Nacht van de Loden Stilte	35
8. de Val in het Donker.....	40
9. Wat Gebroken Is.....	46
10. de Stem in de Tijd.....	50
11. de Zoektocht naar Ome Joep	55
12. de Schaduw die Groeit	60
13. de Val op de Heuvel	65
14. Waar Tijd Breekt.....	70
15. het Einde van de Wegen	77
Nawoord.....	85

© Copyright 2025 door Martin Kruiniger – Alle rechten voorbehouden.

Het is niet toegestaan om enig deel van dit document te reproduceren, te dupliceren of door te geven, noch in elektronische vorm, noch in gedrukte vorm. Het opnemen van deze publicatie is streng verboden.

Voorwoord

Er zijn verhalen die je in boeken vindt.
Er zijn verhalen die mensen vergeten.
En er zijn verhalen die nooit verteld hadden mogen worden,
omdat de tijd zelf ze probeerde te verbergen.

Dit is zo'n verhaal.

Het begint niet in één tijd.
Het begint in vele.

In de rook van 1674,
waar Franse soldaten door Nederlandse dorpen marcheren
alsof de grond onder hun laarzen hen toebehoort.
In het gefluister van kinderen die nooit hebben geleerd
wat het is om vrij te zijn.
In de angst van mensen die eten verstoppen,
kleine gebaren verbergen,
en hoop zo klein mogelijk houden om te overleven.

Maar het begint ook in het heden,
in een kleine zolderkamer waar vier kinderen
en drie dieren ineens een waarschuwing voelen
die niet uit hun eigen wereld komt.

Want er zijn vijanden die wapens dragen
en er zijn vijanden die tijd dragen.

De Zwarte Herder is geen mens.
Hij kijkt niet door ogen die wij begrijpen.
Hij wacht.
Hij verzamelt.
En hij gebruikt chaos, zoals oorlog,
om valstrikken in de tijd te zetten
voor wie hij wil hebben.

En dit keer wil hij iets
of iemand
wat de geschiedenis nooit lang verborgen had kunnen houden.

Wat volgt is geen gewoon avontuur.
Geen eenvoudige strijd tussen goed en kwaad.
Dit verhaal gaat over keuzes die groter zijn dan één tijd.
Over kinderen die meer zien dan mensen ooit zouden mogen.
Over vriendschappen die sterker blijken dan tijdlagen.
Over een oorlog die twee eeuwen tegelijk raakt.
En over een vijand die begint te bewegen
precies op het moment dat iedereen denkt dat de strijd gewonnen is.

De tijd heeft dit verhaal niet willen bewaren.
Maar dat betekent niet dat het niet is gebeurd.

Sommige verhalen verbergen zich,
omdat de wereld er nog niet klaar voor is.

Tot vandaag.

Proloog

Het begon niet met een geluid.
Het begon met stilte.

Een stilte die te zwaar was voor een gewone nacht.
Een stilte die aan de lucht trok alsof iemand probeerde de wereld stil te zetten.
De wind ging liggen.
De vogels hielden op met zingen.
Zelfs het water in de sloten leek zichzelf in te houden, alsof het bang was om te bewegen.

En toen voelde de aarde het.

Een trilling, zo klein dat niemand hem kon horen, maar groot genoeg om door de lagen van de tijd te glijden.
Alsof iets in een vergeten eeuw was wakker geworden.

In het donker stond een silhouet.
Een gestalte die nergens bij hoorde, niet bij de nacht en niet bij de dag.
De schaduwen trokken zich om hem heen terug, alsof ze liever niet te dichtbij kwamen.

Hij was geduldig.
Hij had tijd genoeg.
Meer dan een mens ooit zou kunnen begrijpen.

Zijn ogen richtten zich op de lucht, op een punt dat niet bestond en toch precies daar hoorde waar hij op wachtte.
De lucht rilde.
Een dunne scheur verscheen, geen licht, geen kleur, maar iets dat leek op een wond in de nacht.
Een plek waar tijd moest zijn maar ontbrak.

De scheur groeide langzaam.
Als een adem die wordt vastgehouden.
Als een verwachting die te groot wordt.

De gestalte glimlachte.

Bijna.

De aarde trilde onder zijn voeten.

Niet van angst.

Van herinnering.

Want de tijd kende hem.

De grond kende hem.

De eeuwen kenden hem.

En geen van hen vertrouwden hem.

Hij spreidde zijn handen en de scheur werd groter, dieper en donkerder.

Het was geen deur.

Geen poort.

Maar een val.

Een val die hij al eeuwen voorbereidde.

De stilte werd kouder.

De lucht werd strakker.

Alsof het verleden zich verzette terwijl het heden probeerde te begrijpen
wat het niet kende.

Hij stapte dichterbij naar de scheur en fluisterde woorden die te oud waren
voor menselijke taal.

De scheur reageerde.

Ze vouwde zich naar hem toe.

Niet gedwongen.

Gelukkig door iets wat alleen zij kon voelen.

Hij bracht iets mee wat tijd nodig had.

Iets dat haar kon breken.

Heel even leek het alsof de nacht zelf naar voren boog, alsof de wereld
wilde horen wat hij zou zeggen.

Maar hij bleef stil.
Hij hoefde niet te spreken.
De scheur luisterde toch.

De trilling trok door het land.
Door velden.
Door bossen.
Door dorpen waar mensen niets merkten maar slapeloos omdraaiden in hun bed.
Door eeuwen die sliepen en nu begonnen te bewegen.

Het begint weer, fluisterde hij.
En niemand kan het nog stoppen.

De scheur draaide langzaam dicht, alsof ze een adem inhield voor wat komen ging.

De gestalte keek naar het oosten waar het eerste grijze licht van de ochtend probeerde door te breken maar werd tegengehouden door iets dat nog niet klaar was om te verdwijnen.

Dit keer, zei hij zacht, krijg ik wat van mij is.

En de stilte die veel te groot was voor een gewone nacht legde zich als een sluier over het land.

De tijd had een vijand gekregen.
En hij was al binnen.

1. de Laatste Keuze

De lucht boven het veld hing zwaar van rook. In de verte brandde een boerderij en de vlammen kleurden de horizon oranje. Het was geen gewoon vuur. Het ademde als iets dat groter was dan hout en stro. Alsof het land zelf pijn voelde en dat liet zien.

Annelieke zat laag in het gras met Jacob stevig tegen zich aan gedrukt. Hij piepte zacht en kroop nog dichterbij in haar armen. Ze keek niet naar het vuur. Ze keek naar de weg. Ver weg weerkaatsten laarzen in het zwakke licht. Een ritme dat steeds dichterbij kwam.

Naast haar zat Lientje met haar hand tegen de aarde. Haar vingers trilden heel licht.

"Ze komen dichterbij," fluisterde ze. "De grond voelt hun angst. En de onze."

Een paar stappen verder stond Nadars. Het licht van de brand gleed over haar gezicht en gaf haar ogen een warme gloed. Aan haar voeten stond Sirah, het kleine hangbuikzwijn, snuffelend en onrustig knorrend. Nadars legde een hand op haar rug.
"Rustig, meisje. Ik weet het."

Aan de rand van de groep probeerde Chadri een gevallen tak op te rapen. De tak brak meteen in tweeën.
"Dat was niet mijn schuld," mompelde hij, al geloofde hij dat zelf nauwelijks.

Berend stond een paar passen verderop en keek naar de donkere rand van het bos. Zijn voeten stonden breed, stevig in de aarde, alsof hij er deel van was.

"Je stond gewoon te dicht bij die tak," zei hij rustig. "Soms is dat genoeg."

Er lag een leegte in de lucht. Een stilte die niet hoorde bij de nacht. Geen vogels. Geen wind. Alleen het zachte kraken van brandend hout en het ritme van naderende laarzen.

Annelieke keek naar de anderen. Haar stem was zacht, maar iedereen hoorde haar.

"We redden dit niet meer alleen. Niet met ons vijven."

Sirah knorde luid en Jacob piepte scherp.

Annelieke knikte.

"Goed. Niet met ons zevenen. Niet zo. Niet als het land zo onder druk staat."

Lientje trok haar hand van de grond.

"De tijd beweegt. Alsof hij iets probeert te zeggen."

"Of vraagt om hulp," zei Nadars zacht. Sirah knorde opnieuw, een diepe, instemmende toon.

Nadars stapte naar voren.

"Kan je het proberen, Annelieke. We hebben iedereen nodig die we kunnen vinden."

"Ja," zei Chadri meteen, alsof hij dit al de hele tijd wist. "We hebben hen echt nodig."

Annelieke ademde diep in.

"Ze hebben ook nieuwe vrienden. Die zouden kunnen helpen. Al kan het gevaarlijk zijn."

"Gevaarlijk kan," herhaalde Nadars scherp.

Annelieke keek even geschrokken maar knikte toen.

"Het wordt gevaarlijk. Dat weet ik."

Berend stapte naar voren.

"Zolang ik erbij ben."

"En ik," zei Chadri.

Berend legde zijn hand op zijn schouder.

"We laten ze niet vallen."

"Ik hoop dat het lukt," zei Annelieke zacht. "Maar dit kost kracht. Vier mensen kan ik halen. Misschien zes. Spot en Chase komen waarschijnlijk mee. Misschien nog iemand, maar dat weet ik pas als ik daar ben."

"Dan heb je salie nodig," zei Nadars. "Veel. Het houdt je hoofd helder."

Nog voor Annelieke kon reageren kwam Lientje al terug met een grote mand vol salie.

"Hier. Is dit genoeg."

"Meer dan genoeg," zei Nadars. "We gebruiken de helft."

Berend bouwde een klein vuur. Chadri vulde een ketel met water en morste bijna alles, maar er bleef genoeg over. Al snel vulde een warme, aardse geur de lucht.

"Hoe smaakt het," vroeg Chadri nerveus.

"Warm, aards, kruidig en licht bitter," zeiden Annelieke en Lientje tegelijk.

Chadri glimlachte opgelucht.

"Dan werkt het."

Annelieke ging in de cirkel staan die ze eerder in de aarde had getekend. Oude tekens die eruit zagen alsof ze al eeuwen in de grond lagen. Ze spreidde haar armen en fluisterde een Latijnse spreuk. De lucht trilde.

De aarde hield haar adem in.

Bij de vierde herhaling trok een witte wolk om haar heen omhoog. Het licht schoot naar boven, de lucht scheurde open en de wereld vulde zich met een flits.

Annelieke was weg.

2. de Roep in het Licht

Lucas zat op de grond in zijn kamer. De deur stond open, maar niemand beneden zou iets merken van wat er boven gebeurde. Josefien lag half in de zitzak terwijl Spot op haar schouder kroop en onder haar haar snuffelde. Stacey zat naast het bed. Deveny hing tegen de muur met haar armen over elkaar, maar haar ogen stonden alert.

Rakker lag naast haar voeten.

Hij sliep niet echt. Zijn oren tikten bij elk geluid, zijn neus trilde bij elke verandering in de lucht.

Chase lag aan Lucas zijn voeten, maar zijn lichaam was gespannen alsof hij elk moment overeind kon springen.

Ze waren aan het praten over wat Lucas en Josefien eerder hadden meegemaakt. Over dingen die je niemand zomaar kon vertellen. Over oude tijden, vreemde plekken en momenten waarop de wereld net niet deed wat hij moest doen. Stacey luisterde alsof alles in haar hoofd precies op zijn plek viel. Deveny luisterde alsof ze nog steeds twijfelde of ze het wel mocht geloven.

Stacey kreeg kippenvel.

"Hoe wist je dat jullie niet gewoon droomden."

Josefien wilde het uitleggen, maar op dat moment tilde Chase zijn kop op.

Zijn oren stonden recht overeind.

Zijn staart verstijfde.

Spot sprong overeind op Josefien haar schouder en piepte in korte, nerveuze tikjes.

Rakker stond meteen op. Hij ging voor Deveny staan en gromde heel zacht, een lage toon die bijna niet te horen was, maar die iedereen deed verstillen.

"Wat is er," fluisterde Stacey.

Voordat iemand kon antwoorden hoorden Josefien en Stacey tegelijk een stem.

Zacht. Helder.
Niet buiten hen.
Niet in hun hoofd.
Er pal tussenin.

Schrik niet. Ik ben zo bij jullie.

Stacey verstijfde.
"Dat was toch..."

Een lichtflits vulde de kamer. Zo fel dat het leek alsof de zon in hun midden ontplofte. Een witte wolk rolde over de vloer, langs hun benen, de muren op, en trok het licht naar zich toe.

Toen stond ze daar.

Annelieke.

Haar kleding gescheurd, haar wangen rood van inspanning en haar adem snel. Maar ze stond rechtop. De tijd lag als een zacht schijnsel om haar heen.

Josefien vloog op haar af.
"Annelieke."

Stacey stapte dichterbij, handen trillend.
"Ben je gewond."

"Nee," zei Annelieke, al klonk het alsof ze zichzelf moest overtuigen. "Ik heb geen tijd om bij te komen. Het land waar ik vandaan kom staat onder druk. Een bezetting. Een verschuiving die het land breekt."

Lucas stond op.
"Wat hebben wij met een bezetting te maken."

"Alles," zei Annelieke. "Jullie zijn nodig. Jullie allemaal."

Spot kroop onmiddellijk naar voren en duwde zijn kopje tegen Annelieke haar hand. Ze glimlachte moe.

Rakker kwam voorzichtig dichterbij en snoof aan haar jas.

Blaffte niet.

Gromde niet.

Hij herkende de geur van gevaar en bleef dicht bij Deveny staan.

"Maar..." zei Lucas. "Je zei dat je ons kwam halen. Wie nog meer."

Annelieke kneep haar ogen even dicht.

"Ik heb iemand nodig die de oude lagen van tijd begrijpt. Iemand die kan breken wat vastzit en kan openen wat gesloten is. Een magiër."

"Magiërs bestaan niet meer," zei Lucas.

"Ben je daar zeker van," vroeg Stacey zacht.

Lucas wilde al iets zeggen, maar Annelieke hief haar handen. Ze begon te draaien, haar armen rondom haar lichaam alsof ze draden van licht weefde. De woorden klonken ouder dan lucht.

Er verscheen een verticale scheur in de kamer. Licht stroomde eruit.

Een gestalte stapte door de scheur.

Voorovergebogen.

Kort haar.

Brilletje.

Wandelstok.

Lucas hapte naar adem.

"Ome Joep," fluisterde hij.

De man keek op. Zijn ogen maakten direct verbinding met die van Lucas.
"Hallo jongen."

Josefien sloeg een zachte kreet.
"Het is echt... jij bent echt..."

"Dat was ik altijd al," zei hij.

Chase snuffelde aan hem en drukte zijn kop tegen zijn been.
Rakker draaide om hem heen, alsof hij wilde testen of deze nieuwe aanwezigheid veilig was, en ging toen rustig zitten aan Deveny haar voeten.

Chrisstiaan draaide zich naar Annelieke.

"Je hebt mij geroepen. Ik voel dat je haast hebt. Je gedachten schieten alle kanten op."

"Er gebeurt te veel tegelijk," zei Annelieke. "Ik heb niet genoeg kracht om alles alleen te doen. Ik kan vier mensen halen, misschien meer, maar niet wat er nog nodig is."

"Wat heb je nodig," vroeg Chrisstiaan.

"Iemand die niet bang is voor strijd," zei Annelieke. "Iemand die angst begrijpt en tegelijk overwint."

Chrisstiaan knikte langzaam.

"Ik weet iemand. Iemand die jullie al eens gekruist heeft."

Lucas voelde een koude golf door zijn buik glijden.
"Joseph."

"Precies," zei Chrisstiaan.

"Wie is Joseph," vroeg Stacey.

"Iemand die we eerder tegenkwamen," zei Josefien zacht. "Iemand die moeilijk is."

"Maar ook iemand die veel weet," zei Lucas.

"Dan moeten we hem halen," zei Annelieke.

"Niet alleen jij," zei Chrisstiaan. "Ik help."

"Ga dicht bij elkaar staan," zei hij. "Laat elkaar niet los."

Ze vormden een kring.
Hand in hand.

Spot in het midden, nerveus piepend.
Chase kwam naast Lucas staan.
Rakker wrong zich half tussen Deveny en Stacey in, zijn ogen scherp en klaar.

"De buitenste twee leggen een hand op mijn schouders," zei Chrisstiaan.

Annelieke deed hetzelfde.

Ze sloten de kring.

Chrisstiaan hief zijn handen.
Annelieke ook.

Hun spreuken mengden zich alsof ze uit dezelfde bron kwamen.

De kamer vulde zich met witte rook.
De lucht trilde.
De tijd kromde.

Een scheur van licht opende zich.

Chrisstiaan stapte erdoorheen.

Iedereen volgde.

En de kamer werd leeg.

3. de Wachter van 1749

De witte rook trok weg.

De grond onder hun voeten voelde koud en vochtig.

Lucas knipperde een paar keer tot de wereld uit het licht tevoorschijn kwam.

Ze stonden in een bos.

Een stil bos.

Niet dreigend stil.

Meer alsof het bos iets wist en wachtte.

“Waar zijn we,” fluisterde Deveny.

“Niet waar,” zei Chrisstiaan. “Wanneer.”

Lucas keek rond. Hij kende het gevoel. De lucht rook naar nat hout en oud mos op een manier die hem terugbracht naar een tijd die hij liever had laten rusten.

“In Limburg,” zei Stacey zacht. “Ik voel het.”

Lucas keek haar verbaasd aan.

“Dat klopt.”

Hij keek naar het pad dat tussen de bomen kronkelde.

“Ik ben hier geweest. Alleen was het toen 1742.”

“Het is nu 1749,” zei Chrisstiaan. “Kijk daar.”

Een huisje.

Klein. Verweerd.

Nog herkenbaar, maar ouder dan Lucas het zich herinnerde.

Het dak hing scheef.

Het hout was donkerder dan toen.

Het leek alsof de tijd hier zwaarder woog.

“Dat huisje,” fluisterde Lucas. “Ik kom er vandaan. Uit die tijd. Maar de man die hier woonde is er nu vast niet meer.”

“Die man zoeken we niet,” zei Chrisstiaan.

De wind schoof zacht door de bomen.

Rakker snuffelde aan de grond en liep kleine cirkeltjes, alsof hij een spoor probeerde te begrijpen dat half door de lucht hing.

Hij gaf een lage, zachte blaf richting het huisje.

Chase liep naast hem en keek op dezelfde manier naar de deur, zijn lichaam gespannen.

“Hij is wakker,” zei Stacey. “Er is iemand binnen.”

Chrisstiaan knikte.

“Hij weet dat we er zijn.”

Hij liep naar de deur en klopte.

Eerst was er niets.

Toen klonk een schuivend geluid.

Voorzichtig.

Aarzelend.

De deur ging een klein stuk open.

Een gezicht verscheen tussen de schaduw van binnen en het licht van buiten.

Joseph.

Zijn blik was scherper dan Lucas zich herinnerde.

Zijn houding gespannen, maar beheerst.

Zijn ogen letten op elk detail van de groep alsof hij ze al kende zonder ze ooit eerder te hebben gezien.

“Joseph Kerckhoffs,” zei Chrisstiaan rustig.

Joseph keek hem aan.

Zijn ogen trokken iets samen, alsof hij probeerde te begrijpen wat hij zag.

“Wie bent u.”

Chrisstiaan zette een stap naar voren.

Joseph trok zijn hoofd iets naar achteren maar bleef staan.

Hij vluchtte niet.

Hij bekeek.

“Ik ben iemand die jij ooit kende,” zei Chrisstiaan. “Maar niet zo.”

Er gleed een schaduw van herkenning over Joseph zijn gezicht.

Heel langzaam.

Alsof een herinnering door een nauwe opening kroop.

“Dat kan niet,” zei hij zacht.

“En toch is het zo,” zei Chrisstiaan.

Hij boog zijn hoofd in een oude groet die alleen iemand uit een andere tijd zou begrijpen.

Joseph verstijfde even.

Daarna keek hij naar Lucas.

“Jij wist dit.”

Het was geen vraag.

Lucas slikte.

“Ik vermoedde het. Ik wist alleen niet hoe ik het moest zeggen.”

Joseph zijn blik gleed verder.

Over Josefien.

Over Stacey.

Over Deveny.

Over Chrisstiaan.

Rakker kwam voorzichtig dichterbij en snoof aan Joseph zijn schoenen.
Hij blafte niet. Hij gromde niet.
Hij ging naast Deveny staan en keek Joseph aan alsof hij hem aan het testen was.

Joseph keek naar beneden en trok één wenkbrauw op, maar deed verder niets.

Chase volgde Rakker en ging zitten, rustig en waakzaam.

“Waarom zijn jullie hier,” vroeg Joseph.

“Er is oorlog,” zei Annelieke. “Een bezetting. En iets anders. Iets dat door tijdlagen beweegt.”

“Niet alleen de Fransen,” zei Stacey zacht. “Iemand die tijd gebruikt als wapen.”

Joseph keek van Stacey naar Lucas, alsof hij probeerde te zien of dit een grap was.

“De Zwarte Herder,” zei Chrisstiaan.

Joseph verstijfde.

Zijn hand kneep even in de deurpost.

“Hij is wakker,” zei Annelieke. “En hij zoekt ons.”

Joseph liet de deur langzaam los en stapte naar buiten.

Hij was niet bang.

Hij was boos.

En dat was veel gevaarlijker.

“Wat heeft hij gedaan,” vroeg Joseph.

“Hij breekt tijdlagen open,” zei Chrisstiaan. “En hij verzamelt wat hem kracht geeft. Annelieke is doelwit. En daarna ik.”

“We kunnen hem alleen stoppen als jij meegaat,” zei Annelieke.
“Jij weet dingen over structuren in tijd die ik niet kan zien.”

Joseph keek lang naar haar.
Toen naar Lucas.
En daarna naar de dieren.

“Hoe groot is de kans dat ik dit overleef?”

“Niet groot,” zei Chrisstiaan eerlijk.

Joseph glimlachte schuin.
“Dan sluit dat mooi aan bij de rest van mijn leven.”

Hij knikte één keer.
“Ik ga mee.”

Annelieke liet haar schouders zakken van opluchting.
Chrisstiaan legde zijn hand op Joseph zijn schouder.

“Dan gaan we.”

“Hoe,” vroeg Deveny.

“In een kring,” zei Chrisstiaan.

Ze verzamelden zich.
Hand in hand.
Spot kroop in Josefien haar haar.
Chase stond tussen Lucas en Joseph in.
Rakker stond dicht tegen Deveny aan en keek naar de open plek alsof hij precies wist wat er ging komen.

“Niet loslaten,” zei Chrisstiaan.

Hij hief zijn handen.
Annelieke ook.

Een witte rook kringde omhoog.
De lucht trilde.
De tijd boog.

Een scheur opende zich.

Ze stapten erdoor.

Op weg terug naar het veld.
Op weg naar de oorlog.
Op weg naar wat nu echt ging beginnen.

4. de Aankomst in 1674

De witte rook trok weg alsof hij werd opgezogen door de lucht zelf. De grond onder hun voeten voelde anders dan in 1749. Droger. Warmer. Alsof de aarde hier dichter tegen de zon aan leefde.

Lucas keek om zich heen.
Hij herkende het veld.
Het geblakerde gras.
De roodgloeiende lucht in de verte.

“Dit is haar tijd,” fluisterde Stacey.

“Niet alleen van haar,” zei Chrisstiaan. “Het is ook de onze nu.”

Voordat iemand verder iets kon zeggen, renden er voetstappen over het veld.

Nadars dook als eerste door het hoge gras heen.

“Ze zijn terug,” riep ze. Haar stem trilde en brak bijna tegelijk. Sirah hobbelde achter haar aan en maakte een hoge, snelle knor van blijdschap.

Josefien werd meteen in een knuffel getrokken.
Stacey daarna.
Deveny ook, al stond ze verstijfd van verrassing.

Lientje kwam aangelopen met Jacob in haar armen. Hij piepte luid toen hij Spot zag. Spot sprong van Josefien haar schouder en rende naar hem toe. De twee cavia's raakten elkaars neuzen zoals alleen zij dat konden. Het was geen knuffel. Het was herkenning. Diep. Stil. Perfect.

Berend stond iets verderop. Hij had een brede glimlach, iets dat hij niet vaak liet zien.

“Lucas,” zei hij. “Je leeft nog.”

“Tot nu toe wel,” zei Lucas, en Berend sloeg kort en stevig een arm om hem heen.

Chadri kwam aangesneld met zijn hoge hoed half scheef op zijn hoofd. Zijn hond Chase rende recht op Lucas af en sprong tegen hem op, waarna de twee Chases elkaar vonden en rondjes om elkaar begonnen te draaien.

Rakker stond eerst achter Deveny, voorzichtig. Zijn neus werkte overuren. Toen Sirah nieuwsgierig snuffelend naar hem toe liep, deed hij een klein stapje achteruit, keek even omhoog naar Deveny, en stapte toen toch naar voren. Sirah gaf een zacht knorretje. Rakker tikte met zijn staart en accepteerde haar meteen.

Daarna viel de groep stil.

Alle ogen richtten zich op twee mensen die niemand hier ooit eerder in deze vorm had gezien.

Chrisstiaan.

En Joseph.

Nadars keek ze allebei aan met een blik die half onderzoekend, half waarschuwend was.

“Wie zijn jullie.”

Lucas stapte naar voren.

“Dit is Chrisstiaan. Jullie kennen hem misschien als Ome Joep.”

Berend trok zijn wenkbrauwen op, keek naar de wandelstok, naar de bril, naar het gezicht dat ouder leek dan zijn houding suggereerde.

“De magiër.”

Chrisstiaan glimlachte.

“Ik ben het. Alleen iets minder indrukwekkend dan vroeger.”

Lientje knikte alsof ze het al had gevoeld nog voor ze het hoorde.

“Je draagt dezelfde trilling. Alleen zachter.”

Joseph stond iets achter Lucas. Hij keek naar de groep alsof hij hen al langer kende dan ze wisten.

“Ik ben Joseph. Niet uit deze tijd, maar ik hoor voor nu bij jullie.”

Berend keek hem scherp aan.

“Kan ik je vertrouwen.”

Joseph keek hem recht aan.

“Dat hangt af van wat je vraagt.”

Berend knikte langzaam.

“Dat is een eerlijk antwoord.”

Rakker ging naast Deveny staan en blafte één keer naar Joseph. Niet vijandig. Eerder alsof hij zei dat hij hem in de gaten zou houden.

Joseph kneep zijn ogen even samen en knikte alsof hij dat respecteerde.

Nadars keek naar de groep die nu compleet was.

“Jullie zijn met veel meer dan ik had gedacht.”

“Het moest,” zei Annelieke. “De dreiging is te groot.”

“De Fransen,” begon Lientje.

“Niet alleen de Fransen,” zei Chrisstiaan. Hij keek naar de horizon waar de lucht trilde. “Er beweegt iets door deze tijd dat ouder is dan oorlog.”

De grond reageerde.

Een zachte trilling.

Net genoeg om voeten te laten tintelen.

Lientje legde meteen haar hand op de aarde.

“Hij is dichtbij.”

“Wie,” vroeg Deveny.

De wind viel weg.

Alsof de wereld even stopte met ademen.

Annelieke keek hen een voor een aan.

“De Zwarte Herder.”

De naam hing in de lucht alsof hij zelf gewicht had.

Joseph stapte iets dichterbij de groep.

“Als hij hier is, dan zijn wij te laat.”

“Nee,” zei Christiaan. “Wij zijn precies op tijd. Maar het wordt zwaar.”

Rakker kroop dichterbij Deveny en zette zijn poten stevig in de grond.

Stacey kneep Josefine haar hand.

“Wat gebeurt er nu.”

Annelieke keek naar de verte.

De brandende lucht.

De rook.

De schaduwen die langer leken dan de zon hoog stond.

“Nu,” zei ze, “begint het echt.”

5. het Verzet in de Dorpstraat

De weg naar het dorp was stil, maar niet leeg.
Stil van binnen.

Alsof elke steen iets wist dat niemand hardop durfde te zeggen.

Lucas liep naast Josefien. Chase bleef dicht bij hem, zijn oren alert.
Stacey en Deveny liepen vlak achter hen, met Rakker tussen hen in. De kleine hond liep laag bij de grond, zijn neus voortdurend werkend, alsof elke geur een verhaal vertelde.

Nadars liep voorop. Sirah trippelde naast haar, met een onverwachte lichtheid die alleen dieren hadden wanneer ze spanning niet volledig begrepen maar wel voelden.

Lientje legde soms kort haar hand tegen de aarde.
Een fractie van een seconde hoorde ze meer dan de rest.
Daarna stond ze telkens op met een blik die zei dat ze niet alles wilde uitspreken.

Het dorp verscheen tussen de bomen.

Een paar lage huizen.
Een molen aan de rand.
Een waterput.
En soldaten.

Franse soldaten, slenterend alsof het dorp van hen was.
Hun laarzen maakten het enige ritmische geluid in de straat.

Een meisje van misschien zeven jaar liep erlangs met een mandje. Ze hield haar hoofd laag, maakte zichzelf klein, alsof ze al had geleerd dat stil en onopvallend de enige veilige keuze was.

“Dit is anders,” fluisterde Stacey. “Dit voelt... verkeerd.”

“De bezetting duurt al bijna twee jaar,” zei Annelieke. “Voor veel kinderen is dit de enige wereld die ze kennen.”

Een soldaat riep iets naar het meisje.
Ze verschoot en versnelde haar pas.

Rakker gromde zacht en stapte voor Deveny, alsof hij haar wou beschermen tegen iets onzichtbaars.

“Niet nu,” fluisterde Deveny tegen hem. “We blijven rustig.”

Ze knielde en legde even een hand op zijn rug. Rakker ontspande een beetje, maar zijn ogen lieten de soldaat niet los.

Aan de andere kant van de straat duwde een vrouw haastig een zak graan achter een regenput.

Een jongen van misschien dertien fluisterde iets tegen haar en liep daarna schuin de steeg in, zijn arm tegen zijn borst gedrukt alsof hij iets onder zijn hemd verborgen hield.

“Zie je dat,” zei Lucas zacht. “Hij smokkelt iets.”

“Brieven,” zei Lientje zonder op te kijken. “Die jongen draagt te veel angst voor eten. Het is geen brood, het is papier.”

Stacey’s ogen vernauwden.
“Voor wie.”

“Voor iedereen die niet mag bestaan,” zei Nadars. “Voor het verzet.”

De groep liep verder, ruggen recht, passen rustig, gezichten neutraal. Ze deden wat de dorpingen deden.
Niet te veel.
Niet te weinig.

Ze gingen een smal zijstraatje in.
Berend stopte als eerste.

Aan de overkant van de straat stond een Franse officier te controleren hoeveel voedsel een gezin nog in huis had.

Hij noteerde iets.

De vrouw van het gezin stond met tranen in haar ogen naast hem.

Josefien hapte zacht naar adem.

“Hij voelt niet wat zij voelt,” fluisterde ze. “Hij registreert haar angst alsof het niets is.”

“Dat is oorlog,” zei Chrisstiaan zacht.

Chadri keek weg.

“Waarom doen mensen dat.”

“Niet iedereen ziet mensen,” zei Joseph. “Sommigen zien alleen macht.”

Een paar meter verder tikte een oudere man tegen houten balken onder het dak van zijn huis.

Hij maakte kleine, haast onzichtbare gebaren.

Lientje knipperde.

“Hij verstopt iets onder de balken.”

“Wat is het,” vroeg Stacey.

“Een vlag,” zei Lientje. “Een Nederlandse.”

Nadars knikte goedkeurend.

“Kleine daden. Zo begint verzet altijd.”

Een paar huizen verder hoorden ze geschreeuw.

Een Franse soldaat rukte een ring van een vrouw haar vinger.

Ze trok haar hand terug, maar niet snel genoeg.

Rakker begon fel te blaffen.

Deveny trok hem meteen tegen zich aan.

“Rustig. Rustig. Niet nu.”

Maar zijn ogen bleven branden.

De vrouw zakte op haar knieën.
Het geluid dat uit haar keel kwam was geen woord.
Het was pijn.

Stacey sloeg haar hand voor haar mond.
“Waarom stopt niemand dit.”

“Omdat verzet hier wordt gestraft,” zei Joseph. “En omdat elke dag een nieuwe wond is. Mensen kiezen hun momenten.”

Lucas keek rond.
“En dat moment komt misschien door ons.”

Berend kneep even in zijn schouder.
“Dat is precies waarom je hier bent.”

Opeens hoorde Josefien een kort, scherp geluid.
Alsof iemand met zijn nagel over metaal gleed.
Ze draaide zich om.

Een soldaat keek recht naar hún groep.
Niet als bedreiging.
Als nieuwsgierigheid.

“Blijf lopen,” fluisterde Annelieke. “Niet stoppen.”

Ze deden het.
Niemand keek terug.

Pas toen ze een kleine schuur bereikten en Nadars de deur zacht achter hen dichttrok, durfde iemand ademhalen.

Rakker liep meteen een rondje door de ruimte alsof hij elk hoekje keurde.
Chase volgde, minder nerveus maar net zo waakzaam.

“Dit is wat oorlog doet,” zei Nadars zacht. “Het maakt mensen klein. Stil. Onzichtbaar.”

“En wij,” vroeg Stacey. “Wat doen wij nu.”

Annelieke keek hen een voor een aan.
Er lag vastbesloten vuur in haar ogen.

“Wij doen wat zij niet kunnen,” zei ze. “Wij brengen hoop terug.”

“Hoe,” vroeg Lucas.

“Door te beginnen met kleine daden,” zei Joseph. “Want kleine daden veranderen grote rivieren.”

“En door samen te blijven,” zei Chrisstiaan. “Elke seconde. Elke stap.”

Rakker blafte één keer.
Zacht, maar vol betekenis.

Alsof hij zei dat hij klaar was.

6. de Kleine Daden

De schuur ruikte naar droog stro en oude aarde. Een veilige geur in een onveilige tijd. Buiten liepen Franse soldaten rond alsof ze het dorp bezaten, maar binnen voelde het alsof de wereld even stil mocht staan.

“De dorpelingen zijn bang,” zei Josefien zacht.

“Ik voel het in alles wat ik aanraak.”

Ze legde haar hand op een houten kruk.

Het hout trilde zacht.

Onuitgesproken angst.

Verborgen verdriet.

“Dan beginnen we hier,” zei Annelieke. “Met wat we wel kunnen.”

Rakker liep een rondje om de groep, zijn neus tegen de vloer. Hij stopte bij een kier in de muur en blafte één keer. Chase kwam naast hem staan en keek dezelfde kant op.

“Ze horen iets,” zei Joseph.

“Of iemand,” zei Chrisstiaan.

Maar het was niets. Alleen de wind die tussen twee planken door floot.

Voor nu.

Nadars ging zitten met Sirah in haar armen.

“Verzet begint niet met wapens,” zei ze. “Het begint met daden die klein lijken, maar het hart van het volk openen.”

“En die gaan we nu doen,” zei Berend.

De eerste taak kwam sneller dan verwacht.

Een jongen van dertien, dezelfde die ze eerder door de steeg hadden zien haasten, glipte de schuur binnen zonder te kloppen.

Zijn gezicht was bleek.
Zijn adem snel.

“Ze komen naar ons huis,” fluisterde hij. “Mijn moeder heeft te veel brood. Tenminste, volgens hen.”

“Wat heb je nodig,” vroeg Nadars.

De jongen haalde een lijst tevoorschijn.
Papier, gescheurd langs de randen.
Namen van gezinnen.
Aantallen voedsel.
Aantekeningen van Franse officieren.

Als ze dit vonden, was iedereen op de lijst verdacht.

“Deze moet verdwijnen,” zei de jongen.

Voordat iemand kon handelen, grabbelde Chadri het papier al uit zijn handen.

“Ik kan dit,” zei hij vastbesloten.

Joseph keek hem strak aan.
“We kunnen niets kwijt raken.”

“Wie zegt dat ik iets kwijt raak,” zei Chadri, duidelijk wat te snel.

Rakker volgde hem meteen.
Chadri liep naar een oude regenton.
Rakker ging pal naast hem zitten, alsof hij hem bewaakte voor zichzelf.

Chadri legde zijn hoed neer, scheurde de lijst zorgvuldig in drie stukken en stopte ze diep onder in de ton waar oud water in stond.

Joseph keek hem verbaasd aan.
“Dat is... slim.”

Chadri glunderde.

“Ik doe ook wel eens iets goed.”

Een paar huizen verder woonde een oude vrouw die meer brood had dan volgens de bezetters mocht.

Niet eens veel.

Maar genoeg voor problemen.

Nadars en Lientje gingen naar binnen, met Josefien tussen hen in.

Rakker en Chase bleven voor de deur staan, stil maar alert.

Lientje legde haar hand op de vloer en voelde onmiddellijk spanning.

“Ze komen hier straks,” fluisterde ze.

Nadars opende de kelderdeur.

“Geef het aan mij.”

Josefien pakte het brood.

Toen ze het vast had, sloeg een golf van emoties door haar heen.

Zorg.

Herinnering.

Angst.

De geur van meel en schaarste.

Ze gaf het aan Nadars.

Die tilde een vloertegel op en verstopte het brood in een gat dat precies groot genoeg was.

Toen ze de tegel teruglegden, klonk buiten ineens een Franse stem.

Hard. Kort.

Rakker groeide stil tegen de deur aan.

Zijn lippen trokken een beetje omhoog.

Maar hij blafte niet.

Een soldaat liep langs het raam.

Nog één.

Nog één.

Ze liepen door.

Pas toen hun stemmen verdwenen, liet iedereen zijn adem los.

De man die de Nederlandse vlag had verstopt, zat op zijn knieën toen Berend en Lucas bij hem aanklopten.
Hij keek schuldig, alsof hij niet wist of hij moest vluchten of vertrouwen.

“Wij helpen,” zei Berend.

De man knikte en tilde de balk omhoog.
Een zorgvuldig opgevouwen vlag lag erin.
De kleuren dof, maar nog zichtbaar.

“Ze vinden hem steeds bijna,” fluisterde hij. “Ik weet niet hoe vaak ik geluk heb.”

Lucas keek rond.
“Wat als de balk zelf niets meer verraad.”

Berend dacht even na.
Toen tilde hij de balk eruit, draaide hem om en maakte met zijn mes kleine inkepingen aan de onderkant.

Hij gaf de balk terug.
“Nu lijkt het alsof hier muizen zaten.”

Rakker kwam binnenlopen en begon aan de kamer te ruiken. Hij liep naar de balk, kwispelde zacht en tikte ertegen met zijn neus.

“Omdat hij weet dat het nu veilig is,” zei Lucas glimlachend.

De man knipperde snel alsof hij tranen wilde verbergen.
“Dank jullie.”

Toen iedereen terug was, hing er iets nieuws in de lucht.

Niet rust.
Niet veiligheid.

Maar hoop.

“Kleine daden,” zei Joseph. “Meer is er niet nodig om een vuurtje te laten groeien.”

“En dat is precies wat ze nodig hebben,” zei Annelieke.

Chase ging liggen en zuchtte diep.
Rakker kroop tegen Deveny aan en legde zijn kop op haar voet.

Stacey keek naar de deur.
“Wat nu.”

Berend keek naar het donker buiten.
“Nu wachten we. De Fransen zijn onrustig. En de Zwarte Herder beweegt. Dat voel ik.”

Annelieke knikte langzaam.
“De nacht wordt zwaarder dan de dag.”

Lientje legde haar hand op de aarde.
De grond pulseerde heel zacht.

“Hij is nog niet dichtbij,” zei ze. “Maar hij komt.”

Iedereen werd stil.

En de nacht zakte over het dorp alsof hij wist dat dit slechts het begin was.

7. de Nacht van de Loden Stilte

De avond viel sneller dan normaal.

Niet alsof de zon onderging, maar alsof iemand het licht langzaam van de wereld af trok.

In de schuur hing een spanning die niet bij een gewone nacht hoorde.

Het stro kraakte te hard.

De lucht leek te zwaar om in te ademen.

“Dit voelt niet goed,” fluisterde Stacey.

Rakker kroop dichterbij haar aan. Zijn rugharen stonden licht overeind. Hij gromde niet, maar zijn ademhaling was korter dan normaal. Chase liep in kleine rondjes langs de wand, zijn kop laag, zijn neus voortdurend snuffelend.

“Nacht hoort niet zo aan te voelen,” zei Deveny zacht.

“Dit is geen gewone nacht,” zei Annelieke.

Lientje knielde in het stro en legde haar hand op de grond.
Haar vingers trilden.

“De aarde beweegt niet,” zei ze. “Ze houdt haar adem in.”

Josefien rilde.

“Alsof ze bang is.”

“Of luistert,” zei Christiaan.

Hij keek naar het raam waar alleen duisternis zichtbaar was.

Geen sterren.

Geen maan.

Berend stond op en liep naar de deur.

Hij opende hem een kier.

De lucht buiten was zwaar.

Alsof er een onzichtbare mist hing zonder dat er echt mist was.

Hij sloot de deur weer.
“We blijven binnen.”

Een geluid kwam uit het niets.
Een lage toon, niet hard, maar diep.
Alsof iemand over de grond veegde met een enorme steen.

Rakker schrok zo hard dat hij tegen Deveny opsprong.
Chase drukte zijn snuit tegen de vloer en begon zacht te piepen.

“Wat was dat,” vroeg Josefiën met grote ogen.

“De tijd,” zei Chrisstiaan. “Hij verschuift.”

“Hij. Wie hij,” vroeg Stacey, maar haar stem klonk alsof ze het antwoord al wist.

“De Zwarte Herder,” zei Annelieke zacht. “Hij beweegt door dit gebied.”

Joseph kwam dichterbij, zijn gezicht bleek.

“Hij zoekt iets. Iemand.”

“Jou,” zei Chrisstiaan.
“En mij.”

Ze probeerden te rusten, maar niemand sliep echt.

Josefiën zakte tegen de muur en sloot even haar ogen.
En toen zag ze het.

Niet in een droom.
Niet in een visioen.
Tussen waken en slapen.

Een veld dat opbrak.
Een zwarte gedaante die door rook heen liep.

Een hand die geen hand was, maar schaduw.
En een kooi.

Een kooi die niet open kon.

Ze schrok wakker, het hart bonzend tegen haar ribbenkast.

“Ik zag iets,” zei ze met een trillende stem.

Stacey knikte langzaam.
“Ik ook.”

Iedereen keek naar hen.

“Wat zag je,” vroeg Lucas.

“Een kooi,” fluisterde Stacey. “Een plek die ergens tussen twee tijden in zat.”

“Hij maakt vallen,” zei Chrisstiaan. “Niet voor mensen. Voor kracht.”

“En hij heeft al iemand,” zei Josefien zacht.
“Ik voelde het.”

Annelieke verstijfde.
“Wie.”

Josefien keek naar haar alsof ze het bijna niet durfde te zeggen.
“Jij.”

Even bleef het stil.
Alleen de ademhaling van de honden vulde de ruimte.

Rakker duwde zijn kop tegen Josefien haar knie, alsof hij haar wilde troosten.

Annelieke sloot haar ogen en ademde langzaam in.
“Dan moeten we sneller zijn.”

Een harde klap ging door het dorp.
Geen explosie.
Geen schot.

Meer alsof de tijd zelf struikelde.

Het stro bewoog zonder wind.
De planken kraakten zonder dat iemand ze aanraakte.

Chadri liet zijn hoed vallen.
“Dit is niet normaal.”

“Het wordt gevaarlijker,” zei Berend. “We moeten spreiden. Kijken wat er buiten gebeurt.”

“Nee,” zei Lientje snel. “Het is niet veilig. De grond zegt dat we binnen moeten blijven. Ze is bang dat ze ons niet snel genoeg kan waarschuwen.”

Sirah kroop onder Nadars haar benen alsof ze zich wilde verschuilen.

Rakker liep naar de deur, zette zijn poten er tegenaan en begon te blaffen.
Fel.
Hard.
Alsof hij iets buiten rook wat geen mens kon ruiken.

Deveny liep naar hem toe, maar hij beet niet. Hij keek alleen naar de deur en blafte nog een keer.

“Hij komt dichterbij,” fluisterde Stacey. “Hij ruikt iets. Hij ruikt hem.”

“De Herder,” zei Joseph. “Hij is op jacht.”

Toen werd het stil.

Niet gewoon stil.
Niet nacht-stil.

Het soort stilte dat te groot is voor lucht.
Te zwaar voor oren.
Te oud voor deze wereld.

Iedereen voelde hetzelfde.

De tijd stond niet stil.
Hij keek.

“Hij is hier,” zei Annelieke.

Niemand durfde te bewegen.
De mannen buiten spraken zacht.
Een kind in het dorp begon te huilen en verstomde ineens, alsof het geluid
werd opgeslokt.

Toen gebeurde het.

Niet buiten. Niet binnen. Er tussenin.

Een fluistering.
Diepe ademhaling.
Eén woord.

Gevonden.

Rakker dook onder Deveny haar been.
Chase kroop half tegen Lucas aan.
Josefien en Stacey grepen elkaars hand.

Chrisstiaan stapte voor de groep.

“Dit is pas het begin,” zei hij zacht.

En buiten, in de duisternis die geen duisternis was, leek iets om hen heen
te cirkelen.

De nacht was nog lang niet voorbij.

8. de Val in het Donker

De nacht leek niet over te gaan in de ochtend. Het voelde alsof de wereld vergat dat licht hoorde terug te komen. De lucht boven het dorp hing zwaar, alsof iemand er met een hand op drukte. De kinderen in de huizen sliepen niet. De dieren maakten lage geluiden. Zelfs de wind leek zich stil te houden.

De groep verliet de schuur zodra de eerste trillingen verdwenen. Ze wisten dat het gevaar niet weg was, alleen ergens anders stond te wachten. Nadars liep voorop, Sirah tegen haar benen. Berend had zijn knuppel vast, zijn blik scherp als een mes. Chrisstiaan en Joseph wisselden geen woord, alsof ze allebei dezelfde dreiging voelden en wisten dat praten niets meer zou veranderen.

Rakker liep dicht bij Deveny, zijn lichaam laag, zijn neus voortdurend in de lucht. Chase bewoog rechts van Lucas alsof hij zijn schaduw was. Spot zat strak tegen Josefien haar nek gedrukt, zijn kleine lijfje trillend.

Toen ze het midden van het dorp bereikten, werd duidelijk dat ze niet de enigen waren die wakker waren. Mensen stonden in deuropeningen, sommigen met kaarsen, anderen met lege handen. Niemand sprak. De lucht voelde alsof woorden hier niet mochten bestaan.

Een soldaat rende voorbij, zijn gezicht bleek. Hij keek niet naar hen. Hij keek naar iets achter hen.

Berend draaide zich om.
"Het komt van die kant."

Een diepe trilling ging door de kasseien. Niet door de grond. Door de tijd. Alsof de wereld zelf kort haperde. Lientje greep Josefien aan de arm.

"Voel je dat," fluisterde ze. "Dit is geen aarde. Dit is iets dat er dwars doorheen glijdt."

Toen zagen ze het.

Een zwarte scheur op de kruising van wegen.
Niet als een deur die open ging.
Meer als een wond die door iets werd opengetrokken dat buiten de wereld bestond.

De lucht eromheen bewoog alsof hij ademde.
Het licht eromheen trok weg alsof het bang was.

Annelieke zette een stap naar voren.
"Nee," zei Christiaan scherp. "Niet dichterbij."

Maar het was al te laat.

Uit de scheur kwam een gestalte.
Geen man.
Geen schaduw.
Iets tussenin.

Zijn ogen waren geen ogen maar twee plekken waar licht verdween.
De lucht om hem heen rilde.
Alsof tijd hem niet wilde dragen, maar ook niet kon loslaten.

De Zwarte Herder.

Hij zei niets.
Toch voelde iedereen het.
De woorden trokken langs hun huid zonder te klinken.

Jij bent van mij.

Annelieke somde iets in zichzelf op dat niemand kon horen. Haar handen gleden naar voren alsof ze een deur probeerde dicht te duwen die van binnenuit werd opengetrokken. De lucht lichtte kort op, een klein wit schijnsel dat als hoop voelde.

Maar het was niet genoeg.

De Herder hief zijn hand.
Het was geen hand.
Het was schaduw.
Dik.
Lang.
Leeg.

Een donkere golf schoot naar voren.
Annelieke werd achterover gesmeten en landde in Berend zijn armen.
Hij hield haar vast, maar zelfs met zijn kracht voelde het alsof ze gleeed door iets ongrijpbaars.

"Laat haar los," zei Berend met een stem die brak van woede.

De Herder bewoog niet.
Hij hoefde niet.
De tijd trok aan Annelieke alsof ze touw was.

"Nooit," fluisterde Josefen. Ze zette een stap naar voren, Stacey naast haar, hand in hand. Spot kroop onder Josefen haar haar en maakte hoge, trillende piepjes.

Chrisiaan stapte tussen de Herder en de kinderen. Zijn wandelstok begon licht te geven.
"Nog één stap en ik breek je."

De Herder draaide zijn hoofd naar hem, traag, alsof hij over meerdere seconden moest nadenken hoe een menselijke beweging werkte.

Er klonk geen geluid, maar Lucas voelde het in zijn borst.
Een druk.
Een waarschuwing.
Een keuze.

Annelieke kwam overeind. Haar ogen stonden diep en helder.
"Ik moet dit doen."

"Nee," zei Stacey. "Hij wil jou."

"En als hij mij niet krijgt," zei Annelieke zacht, "neemt hij jullie."

Ze liep naar voren.
Berend wilde haar tegenhouden.
Hij kon het niet.

De lucht sloeg om hen heen open.
Alsof de nacht zelf inhaleerde.

De Herder stak zijn hand uit.
Schaduw kroop rond haar armen.
Ze zakte op haar knieën.
Niet door zwakte.
Door kracht die te groot was voor één hart.

"Annelieke," riep Lucas.
Chase rende vooruit, maar een donkere golf sloeg hem opzij alsof hij niets woog.
Rakker rende erachteraan en blafte wild, maar Deveny greep hem op tijd vast.

De grond kraakte.
De scheur werd groter.
De lucht werd dun.

Toen gebeurde het.

De Herder trok haar naar binnen.
Niet hard.
Niet snel.
Met de zekerheid van iemand die wist dat niets hem kon stoppen.

"Laat haar gaan," riep Christiaan.

De Herder keek naar hem.

En de wereld leek kort stil te vallen.

Jij bent de volgende.

Chrisstiaan tilde zijn wandelstok op.

Het licht erin werd fel.

Fel genoeg om een seconde lang echt licht te geven in de duisternis.

Toen stortte het licht in alsof het werd samengeknepen.

Een schaduw greep zijn arm.

Nog een.

Chadri riep zijn naam, maar zijn stem leek te verdwijnen in wat er gebeurde.

Chrisstiaan werd naar voren getrokken.

Niet lichamelijk.

Zijn tijd werd gegrepen.

Hij probeerde nog één keer terug te kijken naar de groep.

Naar Lucas.

Naar Josefien.

Naar Stacey.

Naar iedereen.

Maar de schaduwen waren sneller.

Hij verdween in dezelfde scheur.

Naast Annelieke.

In een tijd die niemand kende.

Daarna sloot de scheur zich alsof hij nooit had bestaan.

Het dorp werd stil.

Te stil.

Chase jankte zacht.

Rakker kroop tegen Deveny aan en trilde.

Josefien schudde op haar benen.
Stacey hield haar overeind.

Lucas stond stil.
Zijn adem bleef hangen in de lucht.

Ze wisten het allemaal.

De strijd was begonnen.
Maar zonder Annelieke.
En zonder Chrisstiaan.

En de nacht was nog lang niet voorbij.

9. Wat Gebroken Is

Niemand bewoog.

De plek waar de scheur had gezeten voelde nog warm, alsof er net vuur had gestaan dat geen licht gaf. De lucht trilde zacht, maar het geluid dat daarbij hoorde leek verdwenen. Alsof de wereld iets had ingeslikt dat ze eigenlijk niet kon verwerken.

Lucas staarde naar de lege ruimte voor hem.

Hij hoorde niets meer.

Geen soldaten.

Geen mensen.

Geen dieren.

Alleen zijn eigen adem, oppervlakkig en snel, alsof zijn longen weigerden te geloven wat er net was gebeurd.

“Hij heeft ze,” fluisterde Stacey. Haar stem klonk dun, bijna kinderlijk, alsof ze kleiner was geworden in een wereld die te groot werd.

Josefien pakte haar hand en kneep er hard in, maar ze zei niets. Er was geen woord dat kon passen bij wat ze voelde.

Berend knielde bij de grond waar de scheur had gezeten.

Hij legde zijn platte hand op de aarde alsof hij probeerde met brute kracht iets te dwingen dat niet meer aan hem gehoorzaamde. Zijn gezicht stond strak, maar zijn ogen waren rood.

“Hij gaat betalen,” zei hij zacht.

Nadars stond roerloos. Sirah duwde zich tegen haar benen aan, maar

Nadars leek het niet eens te merken.

“Dit hoort niet zo te gaan,” zei ze. “Er zijn regels. Tijd heeft regels.

Niemand mag breken wat gebonden is.”

Joseph stond het dichtst bij de plek. Hij staarde niet met woede. Niet met verdriet.

Met iets anders.

Met het soort stilte dat hoort bij iemand die iets verloren is wat hij nooit had verwacht terug te krijgen.

“Hij wilde haar,” zei Joseph. “En hij wilde hem. Maar hij nam ze op een manier die niet klopt. Dit was geen vangst. Dit was roof.”

Chadri keek naar zijn trillende handen. Zijn hoed lag op de grond zonder dat hij het gemerkt had.

“Dit is mijn schuld,” fluisterde hij. “Als ik niet had... Als ik anders...”

“Stop,” zei Deveny scherp. Ze legde haar hand op zijn schouder.

“Niemand had dit kunnen tegenhouden. Niet jij. Niet ik. Niet iemand.”

Rakker drukte zijn kop tegen Deveny haar been en maakte een zacht piepend geluid, alsof hij iets wilde troosten dat te groot was om te begrijpen. Chase ging naast Lucas staan, en zijn warme flank drukte tegen Lucas zijn knie.

Lucas slikte.

Zijn lip trilde.

Hij voelde zijn hart bonzen tegen zijn ribben alsof het probeerde uit zijn borst te ontsnappen.

“Ze komen terug,” zei hij.

Het klonk niet overtuigend.

Het klonk als hopen.

“Ze moeten wel,” zei Josefien. “Wij laten ze niet daar. Er is altijd een weg.”

Lientje liep langzaam naar voren. Ze zakte door haar knieën en legde haar hand op de koude aarde.

Haar ogen sloten.

Haar adem vertraagde.

Iedereen bleef stil.

Na een paar tellen opende ze haar ogen weer.

Ze waren nat.

“Ik voel hen,” zei ze. “Heel ver. Niet in een tijd die ik herken. Maar ze leven.”

De spanning brak niet.
Maar er kwam licht.
Heel klein.
Heel kwetsbaar.
Maar het was er.

“We moeten weten waar hij ze heen heeft gebracht,” zei Joseph. “De Herder reist niet zoals wij. Hij gebruikt geen tijd. Hij gebruikt tussenruimte. Tussen lagen. Tussen seconden.”

Lucas voelde een rilling langs zijn rug lopen.
“Dus hoe komen wij daar.”

“We hebben een gids nodig,” zei Berend. “Iemand die weet hoe schaduwen denken.”

Nadars keek op.
“Ik weet iemand.”

Iedereen keek naar haar.

“De Zwarte Herder heeft niet altijd alleen gereisd,” zei ze. “Hij had ooit iemand naast zich. Iemand die hem kende. Iemand die hem verliet. Omdat zij zag wat hij deed met tijd.”

“Wie,” vroeg Stacey zacht.

Nadars wees naar het bos.
Niet naar een plek.
Meer naar een richting waar iets zwaars in de lucht hing.

“Een Wachter,” zei ze. “Een vrouw die geen naam meer heeft. Zij bewaakt de grens tussen schaduw en tijd. Zij weet waar hij zijn kooien maakt.”

“En ze gaat ons helpen,” zei Lucas.

Berend knikte strak.

“Er is geen keuze. Als wij niets doen, blijven ze voor altijd daar.”

Josefien voelde Spot onder haar haar trillen. Ze legde haar hand op haar schouder om hem te kalmeren.

“We gaan,” zei ze. “Nu.”

“Niet rennen,” zei Lientje. “Dit pad wil niet dat we haasten. De grond waarschuwt. De Herder kijkt nog steeds.”

Deveny zette Rakker voorzichtig neer.

“Blijf bij mij,” zei ze.

Hij blafte zacht en liep dicht tegen haar heen.

Chase liep aan Lucas zijn zijde alsof hij wist dat deze tocht niet alleen gevaarlijk was, maar ook noodzakelijk.

Het dorp achter hen werd stiller.

De lucht werd donkerder.

Het pad naar het bos lag klaar.

Niet uitnodigend.

Maar wachtend.

“Tedereen bij elkaar blijven,” zei Joseph. “Geen stap alleen. Hij zoekt gaten in groepen. Hij jaagt op breuken.”

Lucas keek nog één keer over zijn schouder naar de plek waar de scheur had gezeten.

“Wacht op ons,” fluisterde hij.

Toen liep hij als eerste het bos in.

De rest volgde.

De nacht ademde met hen mee.

En de jacht begon.

10. de Stem in de Tijd

Het bos werd steeds donkerder. De bomen stonden zo dicht op elkaar dat het leek alsof het pad langzaam werd opgegeten. De lucht voelde zwaar, alsof elk geluid dat ze maakten meteen werd opgeslokt. De groep liep zonder woorden. Niemand durfde luid te ademen.

Rakker liep dicht bij Deveny terwijl Chase af en toe zacht bromde bij Lucas zijn voeten. Spot zat tegen Josefiën haar hals gedrukt en kroop soms dieper onder haar haar, onrustig en waakzaam. Jacob stak zijn neus uit Annelieke haar lichte lokken en trilde zacht, alsof hij ergens een echo opving.

Lientje hield haar hand steeds laag bij de grond. Af en toe raakte ze de aarde aan.

“De grond voelt spanning,” zei ze. “Er is iets dat wacht. Iets dat niet wil dat wij verder gaan, maar ook niet durft te zeggen dat wij moeten stoppen.”

Berend keek rond, ogen scherp.

“Of iemand die bang is. Niet voor ons, maar voor wat wij straks gaan zien.”

Nadars knikte.

“De Zwarte Herder is niet in onze laag. Maar hij kijkt wel. De lucht ruikt naar hem. Alsof tijd zijn adem inhoudt.”

Toen bleef Stacey ineens staan.

Josefiën stopte direct naast haar.

“Wat is er,” vroeg Josefiën.

Stacey staarde recht vooruit zonder knippen.

“Luister.”

Iedereen werd stil.

Eerst hoorden ze niets.
Alleen het bos.
Alleen hun adem.
Alleen de spanning.

Toen, heel zacht, alsof het geluid werd gedragen door tijd zelf, klonk een stem.

Niet luid.

Maar helder.

“Josefien.”

Josefien hapte naar adem.
“Dat is haar,” fluisterde ze. “Dat is Annelieke.”

“Ik hoor het ook,” zei Stacey. Haar stem trilde. “Het is echt.”

Lucas keek geschrokken om zich heen.
“Ik hoor niets. Helemaal niets.”

Niemand hoorde het.
Behalve zij twee.

“Er komt nog iets,” fluisterde Josefien.

Ze wachtte.
Ze kneep Stacey haar hand.

Toen kwam het.

“Kom.”

Josefien voelde een steek in haar borst, alsof de stem haar hart had aangeraakt.
“Ze heeft ons nodig,” zei ze. “Nu.”

Joseph stapte dichterbij.

“Voorzichtig. Als hij haar als lokaas gebruikt, lopen wij zijn kooi zo in.”

“Het is geen val,” zei Stacey. “Ze vraagt het. Ik voel het.”

Nadars haalde langzaam adem.

“Dan is ze gevangen in een tijdskooi. Een plek tussen lagen, zonder richting, zonder lucht, zonder tijd. Niemand kan daar lopen. Alleen bestaan.”

“Hoe komen we daar,” vroeg Deveny zacht.

Josefien en Stacey stonden nog steeds hand in hand.

En toen gebeurde het.

Een warmte trok tussen hun handen door.

Niet van buiten.

Van binnen.

Twee gaven.

Eén bron.

Het witte bloed.

Hun stemmen kwamen tegelijk, zonder dat ze het hadden afgesproken.

“Sanguis albus nos coniungit, et in melius vel in peius.”

Iedereen keek op.

De woorden klonken oud.

Diep.

Levend.

“Wat betekent dat,” fluisterde Lucas.

Stacey en Josefien keken elkaar aan.

“Het witte bloed brengt ons samen, in voorspoed en in tegenspoed,” zei Josefien.

Het was geen vertaling uit een boek.
Het kwam uit hun hart.

Ze zeiden het opnieuw.

“Sanguis albus nos coniungit, et in melius vel in peius.”

De lucht begon te trillen.
Tiny witte vonken kwamen langs hun vingers omhoog.

Spot piepte hoog en kroop dieper in Josefen haar haar.
Jacob stak zijn neus verder naar voren en knipperde snel.
Chase bromde zacht en ging dichterbij Lucas staan.
Rakker drukte zich angstig tegen Deveny.

Een derde keer.

“Sanguis albus nos coniungit, et in melius vel in peius.”

De grond onder hun voeten werd warm.

Nog een laatste keer.
Niet als spreuk, maar als ziel.

“Sanguis albus nos coniungit, et in melius vel in peius.”

Een flits sloeg tussen hen open.

Geen pijn.
Geen hitte.
Alleen licht dat hen optilde.

Toen stonden ze niet meer alleen.

Ze hielden ook de handen vast van Annelieke.

Haar lichaam beefde.
Haar hoofd hing even naar voren.

Maar haar ogen waren open en helder, ondanks de schrammen op haar wangen.

“Jullie hebben mij gevonden,” fluisterde ze. “Hij merkt het pas als ik te lang wegblijf.”

Lucas stapte naar voren.

“Waar is Chrisstiaan.”

“Dieper in de kooi,” zei Annelieke. “Hij wordt vastgehouden door patronen die hij ooit zelf heeft gemaakt. De Herder weet hoe hij hem moet vangen.”

Joseph balde zijn vuisten.

“Hij verzamelt tijd. Hij verzamelt kernen. Hij eet alles op wat niet in een tijdslijn past.”

“Maar jullie passen wel,” zei Annelieke. “Jullie vullen gaten. Jullie zijn lijnen. Dat is waarom jullie mij konden vinden.”

Berend legde zijn hand op haar schouder.

“Wij gaan hem terughalen.”

Nadars knikte.

“Niemand blijft in een kooi. Niet hier. Niet in een andere eeuw.”

Annelieke ademde diep in.

“Dan moeten wij nu bewegen. Voordat hij teruggrijpt waar ik stond. Ik kan maar kort uit de kooi blijven.”

Lucas keek naar de plek waar de flits was geweest.

Zijn borst deed pijn.

Maar zijn ogen brandden.

“Dan gaan we nu,” zei hij.

De zoektocht naar ome Joep begon.

11. de Zoektocht naar Ome Joep

De flits was verdwenen, maar de warmte ervan hing nog tussen de bomen. De lucht voelde dunner dan normaal, alsof de wereld net had geleerd hoe het is om even open te scheuren. Annelieke stond wankel. Josefien hield haar bij haar arm, Stacey aan de andere kant. Jacob kroop diep in haar haar en trilde nog steeds. Spot zat strak tegen Josefien haar hals gedrukt en piepte onrustig.

Chase liep cirkels om Lucas heen, zijn staart laag, alsof hij een vijand rook die niet te zien was. Rakker bleef dicht bij Deveny, zijn kleine lijf gespannen.

Joseph stapte als eerste op Annelieke af.
“Hoe lang heb je,” vroeg hij. “Voordat hij merkt dat je weg bent.”

“Heel kort,” zei Annelieke. “Hij voelt gaten in zijn kooi. Als ik te lang wegblijf, trekt hij aan het patroon en sluit hij alles weer.”

Berend keek naar de lucht.
“Dan moeten wij snel zijn. Wat heb je nodig.”

Annelieke keek naar haar handen. Ze beefden.
“Ik moet hem vinden. Ik voel hem nog. Maar hij ligt diep. Heel diep. In een laag waar tijd langzaam beweegt en tegelijk snel breekt.”

Lientje knielde naast haar en legde haar hand op de aarde.
“De grond trilt op een vreemde manier. Niet als dreiging. Meer als spanning die niet weet welke kant hij op moet.”

“Dat is de kooi,” zei Annelieke. “Het is geen plek. Het is een idee. Een gevangen gedachte. Een patroon dat zichzelf blijft herhalen.”

Josefien keek haar aan.
“Maar jij voelt hem nog. Hoe.”

“Omdat wij verbonden zijn,” fluisterde Annelieke. “Omdat ik hem ooit gevonden heb voordat jullie hem vonden. En omdat zijn echte naam nog steeds echoot.”

Stacey fronste.

“Zijn echte naam is toch Chrisstiaan.”

“Dat is de naam van zijn magie,” zei Annelieke. “Maar niet de naam van zijn hart.”

Lucas voelde iets bewegen in zijn borst.

Een herinnering.

Een gevoel.

Een stem.

Een lach.

“Je bedoelt ome Joep,” zei Lucas zacht.

De lucht veranderde meteen.

Niets verschoof zichtbaar, maar iedereen voelde het.

Een onverwachte warmte.

Een zachte druk tegen hun wangen.

Een trilling die uit hun voeten omhoog kroop.

Alsof iemand op hun namen had gereageerd.

Annelieke keek langzaam op.

“Zeg het nog eens.”

Lucas slikte.

“Ome Joep.”

De lucht werd helderder.

Niet lichter.

Maar helderder.

Alsof iemand een raam had schoongemaakt in een kamer die al jaren geen zon meer had gezien.

“Zeg het samen,” zei Annelieke.

Lucas keek naar Josefien, Stacey, Deveny en de rest van de groep.
Iedereen knikte.

Ze zeiden het tegelijk.

“Ome Joep.”

De aarde pulseerde onder hun voeten.
Lientje legde haar hand snel op de grond.

“Hij hoort dit,” fluisterde ze. “Hij hoort dit echt.”

“Zijn magie heet Christiaan,” zei Annelieke. “Maar zijn ziel reageert op ome Joep. Dat is de naam waar zijn kracht naar luistert. Dat is de naam die hem beschermt. Dat is de naam die de Herder niet heeft kunnen breken.”

Joseph zette een stap achteruit, verbaasd maar gefascineerd.
“Dus wij moeten niet zoeken naar een magiër. Wij moeten zoeken naar een mens.”

“Precies,” zei Annelieke. “En dat verandert alles.”

Ze boog haar hoofd.
Haar ogen sloten.
Haar lippen bewogen zacht.

Toen pakte ze Lucas zijn hand.
En daarna Joseph zijn hand.

“Jullie zijn de sleutel,” zei ze. “Lucas door herinnering, Joseph door inzicht. Jullie twee openen de lagen die ik niet alleen durf te raken.”

Stacey en Josefien kwamen dichterbij en legden beiden een hand op Annelieke haar rug.
De groep vormde geen cirkel.

Het was meer een hartslag.
Een ritme.

“Denk aan hem,” zei Annelieke. “Niet als magiër. Niet als reiziger. Denk aan hem zoals hij was. Hoe hij keek. Hoe hij sprak. Hoe hij liep.”

Lucas sloot zijn ogen.
Hij zag het meteen.
De zachte rimpels in zijn gezicht.
De bril.
De rustige blik.
Het warme hoofdknikje.
Het kleine glimlachje wanneer hij iets begreep voordat iemand het had gezegd.

“Hallo jongen.”

De woorden kwamen terug.
Niet als herinnering.
Maar als aanwezigheid.

Het gebeurde in één adem.

Een dunne scheur in de lucht opende zich.
Niet boos.
Niet fel.
Niet als aanval.

Als herkenning.

Als antwoord.

De scheur trok langzaam open.
Een zachte witte gloed vulde de ruimte.

En toen stapte hij eruit.

Ome Joep.
Chrisstiaan.
De man met twee namen en één ziel.

Zijn ogen keken recht naar Lucas.
Warm.
Zacht.
Dankbaar.

“Daar zijn jullie,” zei hij. “Ik wist dat jullie zouden komen.”

De groep ademde uit.
Alsof ze allemaal tegelijk een gewicht loslieten dat ze niet hadden durven dragen.

Annelieke zakte bijna door haar knieën.
Josefien ving haar op.
Stacey hield haar stevig vast.

Maar ze glimlachte.

“We hebben je gevonden,” zei ze.

Ome Joep legde zijn hand op haar hoofd.
“En ik jullie.”

De lucht voelde weer vol.
De aarde voelde weer stevig.
De tijd voelde weer als tijd.

Maar heel in de verte, bijna onhoorbaar, klonk een lage grom.
Als een dreiging die niet was verdwenen.
Alleen verplaatst.

“Hij weet dat wij samen zijn,” zei Joseph zacht.

Ome Joep knikte langzaam.
“En hij komt.”

12. de Schaduw die Groeit

Het bos leek kleiner geworden, alsof de bomen dichter tegen elkaar aan waren gaan staan sinds ome Joep uit de scheur was gestapt. De witte gloed trok langzaam weg, maar iets bleef hangen. Een kou die niet van de lucht kwam. Een stilte die niet van de natuur was.

Ome Joep leunde zwaar op zijn wandelstok.

Niet omdat hij oud was.

Maar omdat de tijd zelf nog aan hem trok.

Alsof onzichtbare draden hem terug wilden sleuren naar de kooi waar hij net uit was ontsnapt.

Lucas stond naast hem.

“Gaat het.”

“Het gaat,” zei ome Joep. “Maar niet vanzelf. De Herder heeft meer van mij genomen dan ik dacht.”

Chadri tikte nerveus op zijn hoed en keek om zich heen.

“Wat betekent dat. Is hij dichtbij. Of juist verder.”

Nadars schudde haar hoofd.

“Hij is nooit dichtbij of ver. Hij is overal waar hij wil zijn.”

Rakker gromde zacht en kroop dichter tegen Deveny aan. Chase ging naast Lucas staan en keek strak de donkere diepte van het bos in. Spot kroop dieper onder Josefien haar haar en Jacob snuffelde trillend vanuit Annelieke haar lokken.

Berend keek naar de lucht.

“Het wordt stiller,” zei hij. “En dat is geen goed teken.”

Lientje knielde op de grond en legde haar hand op de aarde. Haar adem stakte meteen.

De grond pulseerde onder haar vingers. Niet als hartslag, maar als waarschuwing.

“Hij beweegt,” fluisterde ze. “De Herder beweegt. Niet in onze tijdlijn, maar naast ons. Alsof hij door onze schaduw loopt.”

Joseph zette zijn kaken strak op elkaar.

“Dan zoekt hij ons. Of hij zoekt wat wij net hebben gevonden.”

Ome Joep sloot zijn ogen en ademde langzaam uit.

“Hij zoekt geen mensen. Hij zoekt krachten. Hij zoekt lijnen. Hij zoekt breuken. En wij zijn nu een breuk die hij wil dichten.”

“Maar waarom nu,” vroeg Stacey. “Waarom juist op deze plek.”

Annelieke, nog steeds bleek maar staand, keek op.

“Omdat dit land breekbaar is. De bezetting heeft gaten geslagen in de ziel van deze tijd. Er zit angst in de aarde. Er zit wanhoop in de lucht. En de Herder leeft van angst. Hij drinkt van wanhoop.”

“En wij dan,” vroeg Josefen zacht.

“Jullie zijn hoop,” zei ome Joep. “En hoop is voor hem gevaarlijker dan wapens.”

Berend knikte traag.

“Dan moeten wij het dorp bereiken voor hij ons hier vindt. Daar kunnen we verdedigen wat nog overeind staat.”

Nadars keek in dezelfde richting.

“De Fransen worden onrustig. Ik voel beweging aan de oostkant van het veld. Ze weten niet wat er gebeurt, maar ze voelen dat er iets grotere krachten aanwezig zijn dan zij.”

Joseph trok zijn blik samen.

“Als de Fransen in paniek raken, gaan ze plunderen. Of aanvallen. Of vluchten en alles verbranden voordat ze gaan.”

“We moeten sneller zijn dan zij,” zei Deveny. Ze pakte Rakker op en hield hem tegen zich aan. “Iedere minuut telt.”

Lientje stond op.

“Er ligt een pad dat niet iedereen ziet. Het loopt door het bos, maar onder de grond. Oude wortels leiden ons. Ze houden ons veilig zolang wij rustig blijven.”

Berend knikte.

“Dan volgen we jou.”

Ze begonnen te lopen.

Het pad was nauwelijks zichtbaar, maar Lientje liep alsof de aarde zelf haar leidde.

De anderen volgden stil.

Iedereen voelde de spanning scherper worden.

De lucht tintelde.

De bomen begonnen te buigen alsof ze fluisterden.

Niet aan elkaar.

Maar aan iets dat hen in de gaten hield.

Chase begon te grommen.

Rakker stopte met bewegen.

Spot klampte zich vast.

Jacob verstijfde volledig.

“Hij kijkt,” zei Stacey. Haar stem was dun. “Ik voel het. Hij kijkt naar ons sinds we hem genoemd hebben.”

Josefien kneep haar hand.

“Hij mag kijken. Maar hij krijgt niets.”

Toen gebeurde het.

Een koude wind, zonder richting, gleed door het bos.

De bladeren bewogen niet.

De takken bewogen niet.

Maar de lucht zelf leek te sidderen.

Een diepe stem, onhoorbaar maar voelbaar, trok als een snaar door hun borstkas.

Hij had geen woorden.
Alleen aanwezigheid.

En toch verstonden ze hem.

Jullie horen niet in deze laag.

Ome Joep greep zijn wandelstok steviger vast.
“Terug,” fluisterde hij. “Hij probeert ons te breken voordat wij het dorp bereiken.”

Joseph stapte voor hem.
“Wat doet hij.”

“Hij zoekt scheuren in ons,” zei ome Joep. “Hij zoekt angst. Hij zoekt twijfel. Hij jaagt op alles wat hij kan gebruiken om ons uit elkaar te trekken.”

Berend keek de groep rond.
“Dan blijven wij dicht bij elkaar. En niemand blijft achter.”

Het bos werd lichter.
Een open plek verscheen.
Aan de rand ervan stond een figuur.

Niet de Herder.
Niet een schaduw.
Maar iemand anders.

Een vrouw.

Haar haar was lang en grijs, haar kleding oud maar stevig. Haar ogen glansden alsof ze de wereld in meerdere lagen tegelijk zag.

Nadars herkende haar als eerste.

“De Wachter.”

De vrouw knikte langzaam.

“Jullie komen te vroeg,” zei ze. “Maar toch precies op tijd.”

“Hij heeft ons gezien,” zei Josefien. Haar stem trilde. “En hij heeft Annelieke en Chrisiaan bijna voor altijd genomen.”

De Wachter keek naar ome Joep.

“Je leeft.”

“Ik leef,” zei hij zacht. “Maar niet lang als wij hier blijven staan.”

De Wachter keek naar de bomen achter hen.

“De Herder breekt op dit moment de grond net buiten het dorp open. Hij wil een val zetten voordat de Fransen vluchten. Jullie moeten hem stoppen voordat de val sluit.”

Berend kneep zijn knuppel vast.

“Hoe bereiken wij hem.”

De Wachter draaide zich om.

“Door mij te volgen. Ik kan jullie brengen naar de rand van zijn gebied, maar niet verder. Wat daarna komt, is aan jullie.”

Stacey keek naar Josefien.

“Horen we het,” fluisterde ze.

Josefien voelde iets in de lucht trillen.

“Ja. Dit is de start. De echte strijd begint nu.”

De Wachter liep vooruit. Niemand aarzelde.

De open plek sloot zich achter hen.

De nacht hield haar adem in en de laatste aanloop begon.

13. de Val op de Heuvel

De Wachter liep snel, maar niet gehaast. De manier waarop ze bewoog voelde alsof de aarde onder haar voeten het pad voor haar opende. De groep volgde haar zonder te spreken. De lucht werd zwaarder, niet kouder, maar voller, alsof de tijd ophoopte en nergens heen kon. Boven de boomtoppen trilde een dunne lijn, een soort horizon die niet klopte.

Rakker hield zijn staart laag en liep strak tegen Deveny aan. Chase liep met brede stappen, spieren gespannen, oren gericht op het onzichtbare. Spot kroop diep onder Josefien haar haar en bleef daar verstijfd zitten. Jacob klampte zich vast in Annelieke haar lichte lokken en bewoog nauwelijks.

Ome Joep liep langzaam, maar zijn ogen bleven scherp. Hij voelde elke trilling, elke beweging in de lucht. Joseph liep naast hem, alsof hij hem onbewust probeerde te beschermen.

Na een lange bocht door het bos kwamen ze bij een open veld. Het gras was platgedrukt in cirkels, alsof iets zwaars er had gestaan. De lucht boven het veld stond scheef. Niet letterlijk, maar het voelde alsof de hemel gedraaid was en zo bleef hangen.

“Dit is het,” zei de Wachter. “De rand van zijn domein.”

Berend kneep zijn knuppel vast.
“Waar is hij.”

“Overal,” zei de Wachter. “En nergens. Maar jullie gaan hem nu zien.”

Ze zette een stap terug.

De lucht scheurde stil open.

Het geluid kwam niet van buiten. Het kwam van binnen. Alsof hun botten even tegen elkaar schuurden.

De grond trilde zo kort dat het bijna niet voelbaar was. De wind ging liggen. De vogels hielden op met zingen alsof ze nooit exist hadden.

En toen verscheen hij.

Niet in één keer.

Eerst kwam de schaduw. Een lange, dunne vorm die geen begin en geen einde had. Daarna kwam een mantel die bewoog alsof hij onder water hing. Dan kwamen de handen. Lang. Koud. Donkerder dan donker.

En toen kwam het gezicht.

Geen huid.

Geen mond.

Geen ogen.

Alleen twee bleke holtes en een vorm die leek op een schedel van iemand die nooit mens was geweest, maar ooit had geprobeerd er een te worden.

Iedereen verstijfde.

Het was geen stilte.

Het was stilte die pijn deed.

De Zwarte Herder stond aan de andere kant van het veld.

Hij zei niets.

Hij hoefde niets te zeggen.

Zijn aanwezigheid trok aan elke seconde.

Ome Joep zette een stap naar voren en viel bijna. Joseph ving hem op tijd op.

“Hij heeft te veel van jou genomen,” zei Joseph.

“Hij neemt van iedereen die te dicht bij zijn kooi komt,” zei de Wachter.

“Hij leeft van tijd die niet van hem is.”

De Herder bewoog zijn hoofd heel langzaam. Niet menselijk. Niet dierlijk. Meer alsof de tijd hem niet helemaal kon volgen en hij daardoor elke seconde opnieuw moest beginnen.

Stacey voelde het eerst.

Een druk in haar borst.

Josefien voelde het meteen daarna.

Een koude warmte in haar handen.

“Hij zoekt ons weer,” fluisterde Stacey.

“Hij zoekt de lijn,” zei Josefien. “Hij wil de krachten breken die wij samen hebben.”

De Herder hief zijn hand.

De lucht barstte open.

Een cirkel van scheuren opende zich boven het veld. Niet als één scheur, maar als tientallen die allemaal tegelijk omlaag vielen als scherp licht. De grond begon te golven alsof de aarde probeerde weg te kruipen.

“Hij sluit de val,” zei de Wachter. “Hij sluit het gebied.”

Berend zette zijn voeten breed neer.

“Dan houden wij stand.”

Nadars knikte.

“Niemand wordt meegenomen. Niet nog een keer.”

Deveny zette Rakker stevig neer en ging voor hem staan.

“Kom maar. Als je durft.”

Ome Joep sloot zijn ogen, greep zijn wandelstok met twee handen en sprak woorden die te zacht waren voor geluid. Zijn ogen gingen open.

“Hij wil er een kooi omheen bouwen. Een grote. Een die iedereen in dit veld vangt.”

Joseph keek naar de lucht.

“Dan moeten we eruit voordat hij sluit.”

“Te laat,” zei de Wachter.

De scheuren vielen naar beneden.

Licht werd donker.

Donker werd scherp.

De grond barstte.

De lucht knakte.

Het voelde alsof de wereld te klein werd voor hen allemaal.

Chase sprong naar voren en blafte wild, alsof hij probeerde de scheuren terug te duwen. Rakker gromde scherp, zijn kleine lijf trilde van de spanning. Spot en Jacob maakte kleine, hoge piepjes die meer leken op warnings dan op angst.

De eerste scheur raakte de grond.

Tijd sprong.

De heuvel kromde naar binnen, alsof ze in een gigantische beker stonden die iemand langzaam wilde dichtknijpen. De lucht werd dun. Alles begon te draaien.

“Hij trekt de tijd samen,” riep ome Joep. “Hij wil ons in één seconde opsluiten.”

“Wat moeten we doen,” vroeg Lucas.

“Niet rennen,” zei de Wachter. “Niet vluchten. Jullie moeten staan. Samen.”

“En daarna,” vroeg Joseph.

“Daarna vechten jullie de enige strijd die tijd nog begrijpt,” zei de Wachter. “De strijd van het hart tegen de leegte.”

De Herder zette één stap naar voren.

De grond zakte.

De lucht draaide.

De tijd kromp.

Het veld werd donkerder dan nacht.

Josefien en Stacey grepen elkaars handen.

“Wij geven niet mee,” zei Josefien.

“Hij krijgt niets,” zei Stacey.

De Herder tilde zijn hand hoger.

Alles brak.

14. Waar Tijd Breekt

Alles brak.

Niet de grond.

Niet de lucht.

Niet de heuvel.

Tijd.

Alsof iemand een glas liet vallen dat nooit heel had mogen zijn.

Een vlammeende, witte scheur sloeg door de lucht en stortte zich omlaag. Het veld werd een draaikolk van licht en schaduw tegelijk. De Herder stond midden in die chaos, alsof hij de enige vaste plek was in een wereld die zichzelf niet meer begreep.

Lucas verloor even zijn evenwicht.

Chase sprong tegen zijn been en hield hem overeind.

Rakker blafte fel naar de scheuren die steeds dichterbij kwamen.

Spot en Jacob klampten zich onder het haar van hun meisjes vast.

“Bij elkaar blijven,” schreeuwde Berend. Zijn stem kraakte onder de kracht van de lucht. “Niet uit elkaar laten trekken.”

Maar het gebeurde toch.

Een felle, witte lichtstraal gleed tussen hen door en duwde Berend en Chadri achteruit. Nadars greep Sirah op, maar werd zelf meters opzij geduwd. Deveny en Joseph werden van de groep weggescheurd alsof ze aan touwen werden getrokken. Lientje rolde over de grond en verloor voor een moment het contact met de aarde.

De Herder hief zijn armen.

Het veld begon te draaien.

De heuvel boog omlaag en omhoog tegelijk, waardoor de wereld twee kanten op leek te vallen. Het voelde alsof ze in een klok stonden die iemand achterwaarts én vooruit wilde laten lopen.

Ome Joep zette zijn staf in de grond.

De scheuren trokken meteen naar hem toe, alsof zijn kracht hen aantrok in plaats van afstootte.

“Blijf achter mij,” zei hij. Zijn stem klonk zwaar en bijna brekend. “Ik hou hem nog even tegen.”

Een scheur raakte zijn staf.

Een schok ging door zijn hele lichaam.

Hij zakte door één knie.

Josefien krijste.

“Ome Joep.”

Maar Lucas begreep het meteen.

Hij wilde niet dat ze kwamen.

“Hij offert zich op,” zei Lucas. Zijn stem brak. “Hij houdt de kooi open zodat wij kunnen breken wat hij maakt.”

De Herder draaide zijn hoofd.

Er was geen gezicht, maar iedereen voelde zijn blik.

Hij zette één stap.

De grond onder hen zakte zo diep weg dat het voelde alsof ze in een kuil vielen zonder wanden.

Stacey greep Josefien haar hand.

Josefien greep Lucas.

Lucas greep Deveny.

Deveny greep Lientje.

Lientje greep Nadars.

Chadri en Berend wisten net nog dichterbij te kruipen, hun handen trillend maar vast.

Rakker stond midden in de cirkel en blafte alsof hij het enige licht was dat nog niet gebroken was.

Toen viel de wereld stil.

Tijd bewoog niet meer.

Wind bewoog niet meer.

Niets bewoog meer.

Behalve de Herder.

Hij kwam langzaam naar voren.

“Hij pakt ons,” fluisterde Stacey. “Hij gaat ons uit elkaar trekken.”

“Niet als wij blijven staan,” zei Josefen. Ze kneep Stacey haar hand zo hard dat hun vingers wit werden. “Wij zijn geen breuk. Wij zijn een lijn.”

Spot piepte hoog.

Jacob trilde fel.

Chase gromde diep.

Rakker klemde zijn poten in de grond.

Annelieke stond op.

Niemand had gemerkt dat ze eerst gevallen was.

Maar nu stond ze.

Met haar ogen half dicht.

Met haar haren wild om haar gezicht.

Met Jacob in haar lokken, trillend maar dapper.

Ze ademde diep in.

“Hij krijgt ons niet,” zei ze rustig.

De Herder tilde zijn hand.

Een cirkel van zwart licht begon te draaien.

Het was zijn kooi.

De grootste.

De laatste.

De val die hij voor eeuwen wilde gebruiken.

Ome Joep probeerde op te staan. Hij trilde over zijn hele lichaam.

“Breek hem,” fluisterde hij. “Breek zijn kooi. Breek zijn lijn. Hij leeft van wat stuk is. Maak het heel.”

Lucas wist niet hoe.

Maar Josefien wel.

En Stacey ook.

Ze pakten elkaar aan beide kanten vast.

Hun vingers verweven.

Hun armen strak.

Het witte bloed begon te trillen tussen hen in.

“Samen,” zei Josefien.

“Sterker,” zei Stacey.

Lucas voelde het ook.

Alsof iets wat altijd in hem had gezeten nu wakker werd.

“Op drie,” zei Josefien.

De grond onder hen begon te breken.

De lucht draaide sneller.

De Herder kwam dichterbij.

Eén.

De scheuren begonnen te vallen als messen.

Twee.

De kooi zakte om hen heen als een net van schaduw en licht.

Drie.

Ze riepen.

“Sanguis albus nos coniungit.” (*het Witte bloed verbindt ons*).

De woorden waren geen spreuk.

Geen oproep.

Geen hulpvraag.

Het was wie ze waren.

Het witte bloed vlamde tussen hen op.

Heldere, zachte, warme kracht in een wereld die alleen maar wilde breken.

De kooi kraakte.

De lucht schreeuwde.

De tijd kromp.

Ze riepen opnieuw.

“Sanguis albus nos coniungit.”

Het licht werd sterker.

De cirkel werd breder.

De Herder bleef staan.

Maar zijn mantel bewoog sneller.

Alsof hij voor het eerst verrast werd.

De derde keer was geen woord.
Het was kracht.

“Sanguis albus nos coniungit.”

De wereld explodeerde in licht.

De kooi brak open als een schaal die te veel druk had gevoeld.

Een klap ging door de heuvel heen.
Een echo trok over het veld.
De lucht viel uit elkaar in duizenden glinsterende splinters.

De Herder werd achteruit geslagen.
Voor het eerst.

Hij viel.

De grond beefde onder zijn val.

De scheuren trokken zich terug.
De lucht werd weer lucht.
De wind kwam terug.
De tijd herstelde zich met een harde, trillende zucht.

Ome Joep zakte neer.

Niet bewusteloos, maar zwak.
Josefien en Stacey renden naar hem toe.

“We hebben het gedaan,” zei Josefien, buiten adem.

“Niet gedaan,” zei ome Joep. “Overleefd. De strijd is nog niet voorbij. Hij komt terug.”

Berend keek naar de horizon waar de Fransen in paniek heen en weer renden.

“Maar niet vandaag,” zei hij.

Chadri knikte.

“Vandaag stonden wij.”

Annelieke keek naar de lucht.

“Nu begint het laatste stuk. Morgen is het de bevrijding. En dan moeten wij op de goede plek staan.”

Lucas hield zijn adem even vast.

Hij wist het.

Het zou geen rustige rit worden.

Maar het zou wel een einde brengen.

Een echt einde.

15. het Einde van de Wegen

De heuvel ademde langzaam uit.

Het lawaai van net leek diep de grond ingezogen. De Fransen trokken zich terug in de verte. Hun formatie was slordig en onrustig. Vaandels hingen slap. Niemand wist precies wat er gebeurd was, maar iedereen voelde dat het land vandaag niet van hen zou worden.

Berend stond aan de rand van de helling en keek hen na. Zijn knuppel rustte in de aarde en zijn schouders waren iets minder gespannen. Naast hem zat Lientje op haar knieën met haar hand op de grond. Haar vingers bewogen zacht, alsof zij de ademhaling van de aarde volgde. Nadars legde haar hand op Sirah haar rug. Het hangbuikzwijntje knorfdde zacht, moe maar tevreden.

Josefien stond achter hen, met Spot stevig tegen haar nek gedrukt. Stacey hield haar hand vast, alsof ze elkaar staande hielden in deze uitgeputte stilte. Rakker zat tegen Deveny aan gedrukt en keek met grote ogen naar de heuvel waar alles had geknald. Niemand sprak verder. De lucht was vol van wat niet gezegd kon worden.

Tot Joseph zijn stem vond.

“Dit was mijn laatste strijd met jullie,” zei hij. Zijn stem was hees maar helder. “Ik hoor niet in deze eeuw, niet in jullie tijd. Als ik hier blijf, blijft de Herder zoeken.”

Nadars legde haar hand op zijn schouder.

“Je hebt gestaan waar anderen vielen. Dat is genoeg.”

Joseph zweeg even en keek naar de kinderen.

“Jullie hebben mij veranderd. Wat ik was hoeft niet te blijven wat ik ben. Vergeet dat nooit.”

Berend stapte naar hem toe en pakte zijn hand stevig vast.

“Je hebt je schuld gedragen. Vanaf nu draag je jezelf.”

Lientje legde haar hand op zijn andere hand.
“De aarde kent jou. Zij laat je gaan.”

Chadri schraapte zijn keel en veegde snel langs zijn ogen.
“Je was soms eng,” zei hij. “Maar ook goed. En dat is moeilijk tegelijk.”

Joseph slikte. Zijn ogen stonden zachter dan ooit tevoren.

Lucas keek naar de lucht. De scheur was verdwenen, maar hij voelde nog steeds waar hij had gehangen, alsof de lucht daar dunner was dan de rest.

“Hij is weg,” fluisterde Josefien.

“Voor nu,” zei Joseph. Hij stond wankel maar recht. Een dunne lijn op zijn borst herinnerde aan wat er door hem heen was gegaan. “Hij komt ooit terug. Maar dat is niet jullie taak meer.”

Stacey keek hem aan.
“Voelt het alsof hij nog in je zit.”

Joseph schudde zijn hoofd.
“Niet hij. Alleen het spoor dat hij probeerde te maken. En dat spoor stopt hier.”

Er viel een zware stilte. Niet bedreigend, maar als de laatste bladzijde van een hoofdstuk.

Annelieke stond langzaam op. Josefien en Stacey grepen haar meteen vast.

“Rustig,” zei Lucas. “Je bent net terug.”

“Ik ben hier,” zei Annelieke zacht. “Hij heeft mij niet.”

Chrisstiaan stond iets verderop, zijn staf in zijn hand. Hij leek ouder dan vanmorgen, maar zijn ogen waren helder.
“Hij heeft vandaag iets geleerd,” zei hij. “Hij kan jullie niet breken.”

Berend stapte naar voren.

“Wat nu.”

“Ik moet terug naar mijn eigen tijd,” zei Joseph. “Zolang ik hier ben blijft de lucht dun en blijft de Herder zoeken.”

Lucas slikte en knikte langzaam.

Chrisstiaan keek hem warm aan.

“Dit is niet het einde, Lucas. Dit is een sluiting.”

De groep kwam dichterbij elkaar. Iedereen voelde dat het moment naderde waarop alles weer uiteen zou vallen.

Nadars stapte naar Josefien en Stacey. Ze legde haar handen tegen hun wangen.

“Jullie hebben licht gebracht in een tijd die bijna vergat dat er licht bestond.”

Josefien begon te huilen. Stacey ook. Nadars trok hen stevig tegen zich aan. Sirah drukte haar kopje tegen hun knieën.

Lientje kwam dichterbij en legde haar hand op Josefien haar borst en Stacey haar hand.

“Dit maakt jullie groter dan tijd. Niet jullie kracht, maar jullie hart.”

Berend legde zijn grote hand op Lucas zijn schouder.

“Je hebt gestaan waar mannen voor je vielen.”

Chadri kwam aanlopen, hoed scheef, ogen rood.

“Ik ga jullie missen,” zei hij. “Jullie maken de wereld minder eng.”

Rakker liep naar hem toe en tikte met zijn poot tegen Chadri zijn been.

Chadri hurkte en aaide hem zacht.

“En jij ook, kleine dappere jongen.”

Deveny knielde bij Sirah en Nadars.

“Dit voelt niet goed,” zei ze. “Ik wil niet weg.”

“Je moet,” fluisterde Nadars. “Omdat jij groeit in jouw eigen tijd. En wij blijven hier.”

Chrisstiaan hief zijn staf.

“Het is tijd.”

Annelieke pakte zijn hand. De groep kwam dichterbij. Chase duwde zijn kop tegen Lucas zijn been. Spot kroop dieper onder Josefien haar haar. Jacob verstevigde zijn grip in Annelieke haar lokken. Rakker ging tegen Deveny aan liggen.

Het licht begon om hen heen te gloeien. Nadars kneep Josefien en Stacey hun handen één laatste keer. Berend boog zijn hoofd in een stille groet. Lientje glimlachte zacht. Chadri zwaaide iets te wild met zijn hoed.

De lucht trilde.

“Nu,” zei Chrisstiaan.

Ze stapten door de scheur.

De heuvel werd weer stil.

In een zachte flits stonden ze voor het oude huisje in 1749. Joseph liep vooruit. De stilte voelde alsof het huisje hem herkende.

“Dit is jouw plek,” zei Lucas zacht.

Joseph knipperde.

“Misschien meer dan ik weet.”

Josefien pakte zijn hand.

“Je hebt gevochten. Voor jezelf en voor ons.”

Stacey ging aan de andere kant staan.

“En je hebt gewonnen.”

Deveny knikte.

“Dit is geen einde. Dit is een keuze.”

Joseph draaide zich naar de groep, zijn blik warm, voorzichtig en dankbaar.

Voor Lucas zei hij:

“Voor jou zou ik het zo opnieuw doen.”

Voor Josefen:

“Je bent sterker dan je denkt.”

Voor Stacey:

“Jij ziet de juiste lijn. Blijf daarbij.”

Voor Deveny:

“Ik hoop dat jouw tijd vriendelijker is dan de mijne.”

Rakker snuffelde aan zijn voet. Joseph hurkte en aaide hem zacht.

“Pas goed op haar,” fluisterde hij.

Chase duwde zijn snuit tegen Joseph zijn hand.

“Jij bent hun rust,” fluisterde Joseph.

Toen keek hij nog één keer naar iedereen, alsof hij hen in wilde ademen.

Hij stapte naar de deuropening.

“Leef verder,” zei hij. “En vergeet niet dat jullie sterker zijn dan wat jullie achtervolgt.”

Hij ging naar binnen. De deur sloot zacht.

Chrisiaan keek naar de groep.

“Nu jullie.”

Ze vormden opnieuw een kring. Het licht kwam op. De wereld klapte zacht om hen heen.

Eén adem later stonden ze in Lucas zijn kamer.

Het was precies zoals het was gebleven. Posters. Bureau. De rustige klok. Alsof de wereld nooit had geweten wat zij hadden gedaan.

Rakker ging tegen Deveny haar benen zitten. Chase sprong op het bed en legde zijn kop op Lucas zijn been. Spot kroop trillend in Josefien haar nek. Jacob hield zich stevig vast in Annelieke haar haar.

Chrisstiaan keek rond.

“Hier eindigt onze tijd samen.”

Josefien aarzelde.

“Ga je weg.”

“Ja. Als ik blijf, volgen jullie mij. En dat mag niet.”

Hij glimlachte naar Stacey.

“Waarheen ik ga, is niet aan jullie.”

Hij hief zijn staf. Een scheur van licht opende zich.

“Dank jullie. Voor alles.”

Hij stapte door de scheur en verdween.

Alleen Annelieke bleef nog staan.

Ze keek naar de kinderen.

Ze keek naar de dieren.

Ze keek naar de muur, de vloer, het bed.

Alsof ze alles probeerde op te slaan.

Spot kroop langzaam van Josefien haar schouder naar de grond. Jacob stak zijn kopje uit Annelieke haar haar en sprong naar beneden. De twee cavia's liepen naar elkaar toe. Hun neuzen raakten elkaar. Spot piepte zacht. Jacob antwoordde warm. Hun kleine lichaam trilde.

Toen draaide Jacob zich om en kroop terug omhoog in Annelieke haar haar. Spot kroop tegen Josefien haar hals.

Deveny trok een trillende adem in.
“Wacht. Nog één ding.”

Ze pakte haar telefoon.
“Een foto. Voor later. Voor bewijs.”

Lucas maakte de foto van Josefien, Stacey en Annelieke. En nog één van Jacob en Spot. Deveny glimlachte door haar tranen heen.

Annelieke liep naar het midden van de kamer.
Ze keek hen één voor één aan.

“Jullie hebben iets gemaakt dat sterker is dan tijd,” zei ze.

Lucas rende naar haar toe en sloeg zijn armen om haar heen. Josefien volgde. Stacey ook. Deveny daarna. Ze hielden elkaar vast in een cirkel die niemand wilde verbreken.

Maar tijd wacht nooit.

Annelieke legde haar hand tegen Josefien haar wang.
Tegen Stacey haar voorhoofd.
Tegen Lucas zijn schouder.
Tegen Deveny haar arm.

“Blijf wie jullie nu al zijn,” zei ze. “Want jullie zijn genoeg.”

Toen opende zich een dunne scheur van licht.
Ze keek nog één keer achterom.

“Dank jullie,” fluisterde ze, en stapte naar binnen met Jacob tegen haar hals.

Het licht sloot zich.

Chase jankte zacht.
Rakker jankte zacht.
Spot piepte tegen Josefien haar hals.

Josefien pakte Stacey stevig vast.
Lucas pakte Deveny stevig vast.

De avond viel stil door het raam.
Het licht werd zachter.
De wereld klonk normaal.
Maar niets voelde normaal.

En ergens, diep in hun gedachten, rolde hetzelfde besef.

Soms bestaat echte kracht niet uit wat je hebt gewonnen.
Soms bestaat het uit wat je hebt durven verliezen.

-Einde-

Nawoord

Toen alles voorbij was en de stilte terugkeerde, leek de wereld alsof zij nooit had bewogen. Toch voelde ieder van hen dat er iets veranderd was. Niet groot genoeg voor anderen om te zien, maar diep genoeg om voor altijd te blijven.

Lucas dacht soms terug aan de heuvel, aan de warmte van handen die hem hadden vastgehouden en aan ogen die hij nooit meer zou vergeten. Josefien voelde soms Spot trillen bij haar nek en dacht dan aan Jacob, aan het kleine moment dat meer zei dan woorden konden. Stacey keek naar de foto en wist dat sommige herinneringen geen uitleg nodig hebben. Deveny voelde dat stiltes niet langer leeg waren, maar gevuld met wat ze samen hadden gedragen.

Ze vertelden het niemand. Sommige verhalen leven het best in stilte.

En misschien is dat genoeg.

Niet alles wat je verliest verdwijnt.

Soms blijft het precies waar het hoort:

in wie je geworden bent.

bedankt voor het lezen.

Martin Kruiniger

de Zwarte Herder van Gelderland

Wanneer de tijd openscheurt boven een brandend veld in 1674, weten Annelieke, Nadars en Sirah, Lientje, Chadri met zijn hond Chase en Berend dat ze deze strijd niet alleen kunnen winnen. De bezetting door de Fransen is zwaar, maar de duisternis die in de tijd zelf beweegt is nog gevaarlijker.

Daarom worden zij gehaald.

Eén voor één worden Lucas met Chase, Josefien met Spot, Stacey, Deveny met Rakker, Ome Joep en zelfs Joseph Kerckhoffs (een Bokkenrijder) uit hun eigen eeuwen weggerukt. Niet om toeschouwers te zijn, maar om mee te vechten tegen een vijand die niet uit vlees bestaat, maar uit tijd. Een vijand die jaagt op krachten die nooit gevonden hadden mogen worden.

Wat begint als een oproep om te helpen, wordt een strijd die groter is dan bezetting, groter dan geschiedenis en groter dan elke tijd waarin zij ooit hebben geleefd. De groep moet leren vertrouwen, samenwerken en keuzes maken die door eeuwen heen zullen blijven bestaan.

In een land dat brandt onder Franse onderdrukking en een schaduw die door tijdlagen glijdt, ontdekken zij dat verbondenheid de sterkste kracht is die er bestaat.

Een verhaal over moed, vriendschap, verlies en de ontdekking dat sommige mensen niet toevallig verschijnen. Ze worden gehaald. Omdat de tijd hen nodig heeft.

